

STUDIEGIDS 2026–2027

BACHELOR TOEGEPASTE FILOSOFIE (TF)

Postpropedeutische fase

Cohort 2025

***N.B.:** De moduleteksten zijn mogelijk nog aan (lichte) veranderingen onderhevig.
17 augustus a.s. wordt de definitieve studiegids gepubliceerd.*

I. MODUULOVERZICHT

Leerjaar 2 TF

Periode I.

- 1) Taalfilosofie en Metaforen (2TM1)
- 2) **Andere Economie (2TF-AE1)**
- 3) Practicum 2 (2PR1)

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 3x college (3,5 uur, zat.) in I, II & III

Periode II.

- 4) Onderzoekskunde 1 (2OK1)
- 5) **Besturen en Veranderen (2TF-BV1)**
- 6) Retorica en Narrativiteit (2RN1)

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 3x college (3,5 uur, zat.)

Periode III.

- 7) Logica en Argumentatie (2LA1)
- 8) **Media en Digitalisering (2TF-MD1)**

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)

Periode IV.

- 9) Cultuurfilosofie (2CF1)
- 10) **Duurzaamheid en Rechtvaardigheid (2TF-DR1)**

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)

Totaal: 60 EC

Leerjaar 3 TF – N.B. VANAF 2027–2028

Periode I.

- 1) Toegepaste Ethiek (3TE1)
- 2) **Normatieve Professionaliteit (3TF-NP1)**
- 3) Practicum 3 (3PR1)

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 3x college (3,5 uur, zat.) in I, II & III

Periode II.

- 4) Toegepaste Politieke Filosofie (3TPF1)
- 5) **Narratieve Professionaliteit (3TF-NAP1)**

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)

Periode III.

- 6) Onderzoekskunde 2 (3OK1)
- 7) **Toegepaste Filosofie in Praktijk (3TF-TFP1)**
- 8) Beroepsoriëntatie 2 (3BO1)

6 EC – 7x college (1,75 uur)
 6 EC – 7x college (1,75 uur)
 3 EC – 2x college (3,5 uur, zat.)

Periode IV.

- 9) **Meewerkstage (3TF-MST1)**

15 EC – intervisiebijeenkomsten

Totaal: 60 EC

Leerjaar 4 TF – N.B. VANAF 2028–2029

Periode I.

- 1) **Projectstage (4TF-PST1)**
- 2) Verdieping Filosofie (4VF1)
- 3) Practicum 4 (4PR1)

15 EC – intervisiebijeenkomsten
 3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)
 6 EC – 3x college (3,5 uur, zat.) in I, II & III

Periode II.

- 4) Verdieping Wijsgerige Ethiek (4WE1)
- 5) Verdieping Wijsgerige Antropologie (4WA1)

3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)
 3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)

Periode III.

- 6) **AFSTUDEERPROGRAMMA (4TF-ASPI)**
- 7) Verdieping Levenskunst (4LK1)

21 EC – intervisiebijeenkomsten
 3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)

Periode IV.

- 8) Verdieping Wetenschapsfilosofie (4WF1)
- 9) Verdieping Politieke en Sociale Filosofie (4PSF1)

3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)
 3 EC – 1x college (3,5 uur, zat.)

Totaal: 60 EC

II. COMPETENTIES

ALGEMENE COMPETENTIES

De praktische oriëntatie van de Toegepast Filosoof¹ bepaalt voor een belangrijk deel de competenties waarover de Toegepast Filosoof – ongeacht de beroepsdifferentiatie die hij kiest – dient te beschikken. Die competenties richten zich op de volgende deelgebieden:

- I. Toepassing van filosofische kennis en vaardigheden
- II. Praktijkgericht onderzoek
- III. Socratische gespreksvoering
- IV. Professioneel werken

Ad I. Toepassing van filosofische kennis en vaardigheden

A. CONCEPTUEEL DENKEN

- 1) Een HTF-afgestudeerde is bij uitstek getraind in conceptueel denken. Hij kan laten zien hoe ideeën, begrippen en praktijken in elkaar zitten, met elkaar samenhangen, hoe ze werken en hoe ze effect sorteren.
- 2) Een HTF-afgestudeerde kan verborgen vooronderstellingen expliciteren en eventueel nieuwe onderscheidingen en noties introduceren om een manier van denken of praktijk te verbeteren.

B. NORMATIEF DENKEN

- 3) Een HTF-afgestudeerde kan gebeurtenissen en ontwikkelingen analyseren in normatieve termen als *rechtvaardigheid, gelijkheid, vrijheid, duurzaamheid* en *welzijn*, alsmede vanuit een visie waarin idealen zijn uitgedrukt.
- 4) Een HTF-afgestudeerde kan concrete beleidsvoorstellen en -adviezen analyseren en evalueren in termen van de verschillende waarden en normen, en kan de achtergrond van deze waarden en normen inzichtelijk maken.
- 5) Een HTF-afgestudeerde kan gedrag van mensen relateren aan waarden, normen en deugden, en onderscheidt daarbij persoonlijke van professionele deugden.

C. KRITISCH DENKEN

- 6) Een HTF-afgestudeerde kan concepten en beweringen die als fundamenteel of maatgevend worden geaccepteerd, verhelderen en bekritisieren.
- 7) Een HTF-afgestudeerde kan geaccepteerde zienswijzen of praktijken aan een rationeel onderzoek onderwerpen, kritisch bevragen en interpreteren in termen van goede of slechte redenen.
- 8) Een HTF-afgestudeerde kan gebeurtenissen, ontwikkelingen en het zelfbegrip van individuen of groepen problematiseren door een minder voor de hand liggend perspectief of vocabulaire te hanteren.

¹ Overal waar de mannelijke vorm gebruikt wordt dient ook de vrouwelijke (of genderneutrale) gelezen te worden; omwille van de leesbaarheid is in dit document voor één verwijzingsvorm gekozen.

Ad II. Praktijkgericht onderzoek

- 9) Een HTF-afgestudeerde kan ideeën en oplossingen overbrengen op basis van de volgende vaardigheden:
 - a) Schriftelijke taalvaardigheid (persoonlijke schrijfstijl)
 - b) Mondelinge taalvaardigheid (retorica, presentatievaardigheden)
 - c) Argumenteren en overtuigen (logisch redeneren)
- 10) Een HTF-afgestudeerde kan een probleemanalyse uitvoeren en op basis daarvan een onderzoeksvraag formuleren.
- 11) Een HTF-afgestudeerde kan een onderzoeksopzet opstellen, (internationaal) literatuuronderzoek verrichten, en gegevens verzamelen en analyseren, en op basis daarvan conclusies trekken en aanbevelingen doen.
- 12) Een HTF-afgestudeerde maakt op verantwoorde en reflectieve wijze gebruik van digitale en generatieve technologieën, waarbij hij de mogelijkheden en beperkingen van deze technologieën expliciet betreft in het onderzoek.

Ad III. Socratische gespreksvoering

- 13) Een HTF-afgestudeerde kan een (socratisch) onderzoeksgesprek begeleiden waarin deelnemers de ruimte hebben om gezamenlijk een fundamentele vraag te onderzoeken aan de hand van concrete ervaringen, voorbeelden en principes.
- 14) Een HTF-afgestudeerde heeft zich een breed palet aan verschillende socratische en andere filosofische gespreksvormen eigen gemaakt die zinvol kunnen worden ingezet in uiteenlopende professionele en maatschappelijke contexten.

Ad IV. Professioneel werken

- 15) Een HTF-afgestudeerde kan het eigen handelen evalueren op basis van ervaringen, kritische reflectie en empirische gegevens (*practice based*).
- 16) Een HTF-afgestudeerde kan het eigen handelen mede baseren op wetenschappelijk bewezen kennis en methoden (*evidence based*).
- 17) Een HTF-afgestudeerde kan gericht werken aan de eigen professionalisering door collegiaal samen te werken en verbeteringsgericht te reflecteren op zijn handelen.

BEROEPSSPECIFIEKE COMPETENTIES

De HTF-afgestudeerde **Toegepaste Filosofie (TF)** beschikt over de volgende beroepsspecifieke competenties:

- 1) Een HTF-afgestudeerde TF beschikt over kennis van en inzicht in de logica van economie, organisaties en media, en weet deze te problematiseren met betrekking tot actuele maatschappelijke uitdagingen, zoals duurzaamheid, democratie en digitalisering.
- 2) Een HTF-afgestudeerde TF is in staat om met behulp van relevante filosofische theorie een eigen visie en standpunt te vormen over organisatorische en beleidsvraagstukken, en kan deze op overtuigende en verantwoorde wijze uitdragen.

- 3) Een HTF-afgestudeerde TF is in staat om concrete interventies te ontwerpen, implementeren of evalueren, bijvoorbeeld in de vorm van beleid, trainingen en reflectieve gespreksvormen.
- 4) Een HTF-afgestudeerde TF heeft kennis van culturele en maatschappelijke debatten die in de openbaarheid spelen en is in staat om met behulp van relevante filosofische theorie een eigen visie en standpunt te vormen, en kan deze op overtuigende en verantwoorde wijze uitdragen.
- 5) Een HTF-afgestudeerde is in staat om filosofisch gedachtegoed toegankelijk te maken voor een breder publiek, bijvoorbeeld door het schrijven van essays en artikelen, het ontwikkelen van programma's en dialogen, of het organiseren van publieke activiteiten.

De **Toegepast Filosoof Onderwijs (OW)** beschikt over de volgende beroepsspecifieke competenties:

- 1) Een HTF-afgestudeerde OW beschikt over het vermogen filosofie- en burgerschapsonderwijs vorm te geven en af te stemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, en kan lessenreeksen ontwikkelen met verschillende werkvormen.
- 2) Een HTF-afgestudeerde OW is in staat bijdragen te leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en het leveren van kritische bijdragen aan de oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen en is zo in staat een herkenbare bijdrage te leveren aan het schoolbeleid, met name ook op basis van filosofische vorming en burgerschapscompetenties.
- 3) Een HTF-afgestudeerde OW kan de competenties van de Toegepast Filosoof integreren met de competenties van het leraarschap.
- 4) Een HTF-afgestudeerde OW beschikt over gedegen pedagogische kennis en heeft de pedagogische en didactische kennis en vaardigheden geoefend in de praktijk.

[Bij de formulering van bovenstaande competenties is rekening gehouden met de eisen die de wetgever in de Wet BIO aan het leraarschap stelt, waarbij het uitgangspunt is dat de leraar pedagogisch, vakdidactisch en vakinhoudelijk bekwaam dient te zijn.]

II. MODUULBESCHRIJVINGEN

(+ tijdsbegroting en toetsmatrijs)

Tweede jaar

Module 1	Taalfilosofie en Metaforen (per. I) – ALGEMEEN
Code	2TMI
Omvang	6 EC
Docent	Drs. Martin Slagter en Charly Bos MA
Leerdoelen	Kennis van en inzicht in (onderdelen van) de taalfilosofie en de Conceptuele Metafoorthetheorie, alsmede toepassing van deze theorie in concrete (beroeps)situaties.
Inhoud	Inleiding in de taalfilosofie aan de hand van teksten van en over Ludwig Wittgenstein, Michel Foucault en J.R. Searle. De Conceptuele Metafoorthetheorie wordt behandeld aan de hand van het werk van George Lakoff en Mark Johnson. Alle behandelde theorie wordt zoveel mogelijk toegelicht met praktijkvoorbeelden en toegepast in een actuele context en in de beroepspraktijk.
Werkvorm	Hoorcollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen
Literatuur	Reader met teksten van Martin Stokhof (over Wittgenstein), Harry van den Berg (over Foucault en discoursanalyse), J.R. Searle en Lakoff/Johnson – uitgave van de HTF/ te downloaden via Teams en/of in print te verkrijgen tegen kostprijs
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur hoorcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur) Voorbereiding colleges (7 x 7 = 49 uur) Bestudering teksten (primaire) filosofische teksten uit reader (37 uur) Training leesvaardigheid tijdens studie-uren (12 uur) Oefenen toepassing behandelde theorie (35 uur) Voorbereiding tentamen (20,75 uur) Maken tentamen (2 uur)
Totaal: 168 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. C6, C7, C8 / II. 9

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis van en inzicht in (onderdelen van) de taalfilosofie, het mentalisme	+	++	

en de Conceptuele Metafoorthorie			
Toepassing van de theorie in concrete (beroeps)situaties		+	++
Kennis van discoursanalyse en toepassing hiervan in concrete (beroeps)situaties		+	++

Module 2	Andere Economie (per. I) – TF-SPECIFIEK
Code	2TF-AEI
Omvang	6 EC
Docent	Prof. dr. Arjo Klamer
Leerdoelen	Na het volgen van deze module kan de student: belangrijke economische begrippen en stromingen uitleggen en plaatsen; economische vraagstukken verbinden aan onderliggende waarden en mensbeelden; alternatieve stromingen binnen de economische wetenschap beschrijven en beoordelen; zelfstandig reflecteren op de relatie tussen economie, ethiek, politiek en samenleving.
Inhoud	Toegepaste filosofen zullen regelmatig te maken krijgen met de werkelijkheid van de economie. Het is daarom belangrijk dat zij zich de belangrijkste economische begrippen eigen maken, om zich daar kritisch en filosofisch toe te kunnen verhouden. In deze cursus onderzoeken studenten het heersende beeld van de economie, onze eigen economische verbeelding en de mogelijkheid om kritisch en anders te denken. Zijn er andere economieën denkbaar? Hoe werken die? Welke waarden, mensbeelden en aannames liggen eraan ten grondslag? De eerste bijeenkomsten zijn gewijd aan het onderzoeken van de belangrijkste economische begrippen en het dominante economische wereldbeeld. Daarbij komen thema's aan bod zoals marktwerking, groei, schaarste, arbeid, waarde, consumptie, welvaart en efficiëntie, beschrijvend, maar ook normatief en conceptueel te analyseren. In het tweede deel van de cursus maken studenten kennis met alternatieve economische benaderingen, zoals de humane economie en de donut economie. Daarbij wordt onderzocht hoe economie ook gedacht kan worden vanuit waarden als duurzaamheid, zorg, gemeenschap, rechtvaardigheid en betekenisvolle menselijke relaties. Er is aandacht voor hedendaagse vraagstukken rondom klimaat, ongelijkheid, schulden, democratie en de grenzen van economische groei.
Werkvorm	Actief discussiecollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen (essayvragen)
Literatuur	Voor het eerste deel: een aantal hoofdstukken van het handboek van Klamer en McCloskey, en Arjo Klamer, Erwin Dekker en Paul Teule, <i>Economie voor in het bed, op het toilet en in bad</i> . Voor het tweede deel:

Kees Klomp, *Betekenisconomie*. Noordhoff, 2022; Arjo Klamer, *Humane economie*. Digitaal beschikbaar; Kate Raworth, *Doughnut Economy*.

Tijdsbegroting

Gedurende 7 weken 1,75 uur hoorcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur)
 Voorbereiding en nazorg colleges (7 x 3= 21 uur)
 Bestudering literatuur: 92,25 uur
 Voorbereiden en maken tentamen: 28 uur

Totaal: 168 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B1, B2, B3 / I. C6, C7, C8 / TF 1,2

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis maken met (standaard) economische begrippen	++	+	
Kritisch volgen en bevragen economische ontwikkelingen/beleid		++	+
Kennis maken met alternatieve economische wetenschappelijke stromingen	+	++	
Het kunnen vergelijken van het klassiek economisch model met de alternatieve stromingen.	+	++	

Module 3	Practicum 2 (per. I, II & III)
Code	2PR1
Omvang	6 EC
Docent	Charly Bos MA
Leerdoelen	De student verwerft gevorderde kennis van de praktische filosofie en kan eenvoudige gesprekken of delen daarvan begeleiden binnen een gegeven structuur. De student kan een breder palet aan filosofische gespreksvormen herkennen en verkennen.
Inhoud	In deze vervolgmodule maakt de student verder kennis met de praktische filosofie. Op basis van teksten, drie colleges en ruimere gesprekservaring leren studenten hoe socratische gesprekken werken, hoe je hier zinvol aan deel kunt nemen en hoe je deze (of delen ervan) zou kunnen leiden. Concreet moet je hiervoor actief deelnemen aan minstens tien filosofische gesprekken die in totaal minstens twintig uur beslaan. Grofweg de helft wordt aangeboden, of organiseer je samen, binnen de HTF, de andere helft zoek je 'buiten' bij socratische cafés, het Denklab of andere gelegenheden.
Werkvorm	Colleges en oefensessies binnen en buiten de HTF
Toetsvorm	Portfolio
Literatuur	Diverse teksten in de praktische filosofie en socratische gespreksvoering (o.a. van Jos Kessels)
Tijdsbegroting	Drie zaterdagbijeenkomsten (3 x 3,5 uur = 10,5 uur) Vorbereiding en verwerking colleges (3 x 7 = 21 uur) Bestudering literatuur (44 uur) Deelname gesprekken (20 uur aan gesprekken + 10 uur aan voorbereiding/organisatie = 30 uur) Verslaglegging en reflectie (30 uur) Samenstelling en (her)schrijven portfolio (32 uur)
Totaal: 167,5 uur	

TOETSMATRIJS:

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B5 / I. C6, C7, C8 / III. 13, 14

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis van en inzicht in de praktische filosofie	+	++	
Kennis van verschillende basale filosofische gespreksvormen	+	++	
Basale gespreksvaardigheden (e.g. luisteren, samenvatten en doorvragen)	+	+	+

Reflectie op eigen rol en functio- neren in filosofische gesprekken		+++	
--	--	-----	--

Module 4	Onderzoekskunde 1 (per. II) – ALGEMEEN
Code	2OKI
Omvang	6 EC
Docent	Eva Stor MA en Charly Bos MA
Leerdoelen	Kennis van het vak onderzoekskunde en vaardigheid in het opzetten en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek in het algemeen, en meer specifiek kennis van- en oefenen met interviewvaardigheden.
Inhoud	Deze module vormt een inleiding in praktijkgericht onderzoek binnen de toegepaste filosofie. Studenten maken kennis met de verschillende fasen van de onderzoekscyclus: probleemverkenning, vraagstelling, literatuuronderzoek, methodologie, dataverzameling, analyse, interpretatie en verslaglegging. Daarbij staat centraal hoe onderzoek kan bijdragen aan een concreet toegepast filosofisch (beroeps-) product.
Werkvorm	7x werk/discussiecollege
Toetsvorm	Portfolio
Literatuur	Wordt bekend gemaakt via Teams.
Tijdsbegroting	7x werk-/discussiecollege van 1,75 uur (7 x 1,75 = 12,25 uur) Voorbereiding colleges en (tussen)opdrachten (28 uur) Opzetten praktijkgericht onderzoek (20 uur) (Literatuur)onderzoek (35 uur) Voorbereiding en afnemen interview(s) (14 uur) Uitwerken en analyseren interviewmateriaal (22 uur) Verwerking onderzoeksresultaten en begripsanalyse (20 uur) Samenstelling portfolio en reflectie (17 uur)
Totaal: 168,25 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: II. 9 / II. 10 / II. 11

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Basale kennis van kwalitatieve onderzoek	++	+	
Ervaring met de praktijkgericht (filosofische) onderzoekscyclus		++	+
Ervaring met interviewtechnieken		++	+

Bewuste omgang met generatieve AI	+	+	+
-----------------------------------	---	---	---

Module 5	Besturen en Veranderen (per. II) – TF-SPECIFIEK
Code	2TF-BV1
Omvang	6 EC
Docent	Daniël Doodkorte MA
Leerdoelen	Studenten maken kennis met het vakgebied van de bestuurskunde, het karakter van de bestuurskunde, typen organisaties en met name het maken van beleid in openbare en semi-openbare organisaties. Ze krijgen zicht op de specifieke bijdrage die de Toegepast Filosoof aan (semi-)openbare organisaties kan leveren. De student: • kent en herkent maatschappelijke uitdagingen; • beschikt over morele competenties, zet deze verantwoord in; • onderscheidt verschillende organisatie-paradigma's; • maakt onderscheid tussen positioneel en transactioneel organiseren; • kent en herkent de wijze van leren van organisaties; • kan omgaan met tijdelijkheid; • kan omgaan met ambiguïteit.
Inhoud	We leven in een tijd dat bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties zich ontwikkelen naar kennisintensieve organisaties en zich (mede daardoor) geconfronteerd zien met zulke snelle veranderingen op zoveel terreinen, dat de organisatiedeskundigen en managers er geen vat meer op krijgen. Meer beheersing en alsmaar uitdijende controle leidt op paradoxale wijze tot een geringere beheersbaarheid van processen. Van medewerkers (bestuurders, managers, beleidsmedewerkers) wordt verwacht dat ze in staat zijn om te gaan met tijdelijkheid, ambiguïteit, dissensus en spontaan handelen. Met andere woorden: ze moeten omgaan met toenemende complexiteit. Die complexiteit zien we 'buiten' in een toename van eisen, verlangens, wensen van consumenten (externe variëteit) en 'binnen' in groeiende eisen, verlangens, opvattingen van medewerkers (interne variëteit). De wet van Ashby leert: 'only variety beats variety'. Om de toenemende onvoorspelbaarheid en complexiteit op te kunnen vangen, is een nieuwe vorm van organiseren vereist: transactioneel organiseren. Deze vorm van organiseren kenmerkt zich door een focus op 'transacties', speelt in op zaken als tijdelijkheid, verandering, leren en heeft als basis persoonsgebonden kennis. Daarmee wordt ook de persoonsvorming van belang. Bij dit alles laten bestuurders en beleidsmakers zich niet meer leiden door regels, maar door principes. Een van die principes is

dat mensen in interactie betekenis creëren. Betekenis ontstaat daar waar mensen samenwerken. Betekenis is niet iets wat is, maar iets wat wordt. Betekenisgeving is een proces van betekeniscreatie: van co-creatie. Bestuurders en beleidsmakers geven leiding aan het proces van co-creëren.

Werkvorm
Toetsvorm
Literatuur

Hoor-, werk- en discussiecollege
Schriftelijk tentamen
Wierdsma, A.F.M., & Swieringa, J. (2002). Lerend Organiseren. Noordhoff Uitgevers.
Schön, D. A. (1984). The reflective practitioner. How Professionals Think in Action. Londen: Routledge.
Reader met diverse artikelen en teksten uit o.a. Maturana, H.R., & Varela, F.J. (1988). De Boom Der Kennis (vert. Ton Maas) (1e editie). Atlas-Contact, Brink, G. van de. (2016). Waarom morele vragen politiek urgent worden. Een bijdrage vanuit de maatschappelijke bestuurskunde (2) (1e editie). Boom Bestuurskunde.

Tijdsbegroting

Gedurende 7 weken 1,75 uur hoor-/werkcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur)
Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (7 x 7 = 49)
Uitwerking opdrachten zelfwerkuren (7 x 1 = 7)
Bestudering literatuur (56,75 uur)
Voorbereiding tentamen (40 uur)
Tentamen (3 uur)

Totaal: 168 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1 / I. B4 / I. C8 / TF 1,2

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis maken met het vakgebied van de bestuurskunde	++	+	
Kennis maken met typen organisaties en met name het maken van beleid in openbare en semiopenbare organisaties	++	+	
Zicht krijgen op de specifieke bijdrage die de Toegepast Filosoof aan (semi-)openbare organisaties kan leveren		++	+
Kennis maken met maatschappelijke en organisatorische uitdagingen	+	+	+

Ontwikkeling en verantwoorde inzet morele competenties		++	+
Inzicht in verschillende organisatie-paradigma's en organiseerprincipes	+	++	
Kennen en herkennen lerende organisaties		+	++

Module 6

Retorica en Narrativiteit (per. II) – ALGEMEEN

Code

2RN1

Omvang

6 EC

Docent

Charly Bos MA

Leerdoelen

Kennismaking met de begrippen 'retorica', 'persoonsvorming' en 'narrativiteit', en inzicht in hun onderlinge relatie. Basaal inzicht in de theorie over narrativiteit, in het bijzonder in relatie tot persoonsvorming. Oefening in schrijfvaardigheid, in het bijzonder op autobiografische wijze en met behulp van narratief-interpretatieve middelen. Oefening in het analyseren en interpreteren van (autobiografische) teksten. Oefenen met praktische middelen om zelfkennis te vergroten en met het houden van een voordracht.

Inhoud

In deze module begeven we ons op het snijvlak van 1) de kunst van het spreken en overtuigen, met 2) het vertellen en ontwerpen van verhalen, en 3) de eigen persoonsvorming. Aan de hand van filosofische inzichten over (persoons)vorming, en met bijzondere aandacht voor narratieve vormen en retorische mogelijkheden, werken we toe naar het schrijven van een autobiografische vormingsdocument en naar het houden van een retorische voordracht over je levensverhaal.

Werkvorm

Hoor- en werkcollege

Toetsvorm

Vormingsdocument en retorisch betoog

Literatuur

Nader op te geven literatuur m.b.t. narrativiteit en retorica

Tijdsbegroting

Gedurende drie weken 3,5 uur college (3 x 3,5 = 10,5 uur)
 Voorbereiding colleges (3 x 6 = 18 uur)
 Bestudering literatuur (58 uur)
 Schrijven vormingsdocument (41 uur)
 Retorische voordracht voorbereiden en houden (40 uur)

Totaal: 167,5 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B5 / I. C6, C7, C8 / II. 9

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			

Kennismaking met de begrippen 'retorica', 'persoonsvorming' en 'narrativiteit', en inzicht in hun onderlinge relatie. Basaal inzicht in de theorie over narrativiteit, i.c. in relatie tot persoonsvorming	++	+	
Ontwikkeling van autobiografische schrijfvaardigheid		+	++
Ontwikkeling van de eigen spreekvaardigheid en oefening in welsprekendheid.		+	++

Module 7	Logica en Argumentatie (per. III) – ALGEMEEN
Code	2LA1
Omvang	6 EC
Docent	Dr. Mark Leegsma
Leerdoelen	Deze module wil studenten leren hoe logica werkt, enerzijds als instrument om zinnen (en dus teksten) in hun logische structuur te analyseren, anderzijds om redeneringen formeel te beoordelen. Op deze manier wil de module studenten ook, en meer in het algemeen, vertrouwd maken met analytische, formele benaderingen in de filosofie.
Inhoud	Logica is de formele en normatieve wetenschap van hoe we zouden moeten denken. In deze module maken studenten kennis met de beginselen van de logica en leren zij de algemene logische voegtekens (her)kennen en gebruiken. Meer in het bijzonder leren zij (werken met) twee logische talen, de propositie- en de predicaatlogica, die laatste inclusief logische kwantificatie. Aan de ene kant leren zij zinnen uit de 'natuurlijke' taal vertalen naar zinnen in deze talen (logische analyse). Aan de andere kant leren zij werken met waarheidstafels om redeneringen (opgesteld in de taal van de propositielogica) te beoordelen op logische geldigheid. Studenten maken ook kennis met een filosofische kritiek van de logica die zich toespitst op de actuele vraag of werkelijk alles in de 'digitale' vorm (waar/onwaar, 0/1) past. Omdat de link tussen logica en argumentatie van belang is, wordt er veel besteed aan formele redeneerschema's en waarheidstabellen.
Werkvorm	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen
Literatuur	Priest, G. (2017). <i>Logic: A Very Short Introduction</i> (second edition). Oxford University Press
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur college (12,25 uur) Vorbereiding/ huiswerk/ achtergrondliteratuur (7 x 15 = 105 uur) Vorbereiding tentamen (48,5 uur) Tentamen (2 uur)

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. C6 / II. 9c

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis van en inzicht in de grondbeginselen van logica	++	+	
Vertrouwdheid met formele benaderingen in de filosofie	++	+	

Module 8	Media en Digitalisering (per. III) – TF-SPECIFIEK
Code	2TF-MD1
Omvang	6 EC
Docent	drs. Sake van der Wall
Leerdoelen	Kennis van hedendaagse ontwikkelingen in de media en van verschillende filosofische perspectieven hierop. Eigen positie in dit debat kunnen kiezen en verwoorden.
Inhoud	Wat doen media met hun gebruikers? Op welke manieren vormen media onze gedachten? Kranten, televisie, internet en andere media hebben grote invloed op wie we zijn en wat we denken. In deze module leer je om filosofisch na te denken over de vele ontwikkelingen van de media. Bijzondere aandacht zal uitgaan naar de invloed van digitalisering, sociale media en platformen. Aan de hand van filosofen als Jürgen Habermas, John Berger, Marshall McLuhan en Kwame Anthony Appiah worden de studenten ingevoerd in de grote kwestie van de filosofie van de media. Tevens zullen de studenten hun eigen gedachten vormen over debatten in en over de media, en deze onder woorden leren brengen.
Werkvorm	Hoor- en discussiecollege
Toetsvorm	Zaaltentamen
Literatuur	Wordt beschikbaar gemaakt via Teams
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur hoor-/werkcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur) Voorbereiding colleges en bestuderen literatuur (7 x 16 uur = 112 uur) Voorbereiding tentamen en maken tentamen (43,5 uur)
Totaal: 167,75 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / II.9 / TF 4,5

	Kennisvragen /	Inzichtvragen /	Toepassing
--	----------------	-----------------	------------

	reproductie	analyse	
Leerdoelen			
Kennis van hedendaagse ontwikkelingen in de media	++	+	
Kennis van van verschillende filosofische perspectieven hierop	+	++	+
Eigen positie in dit debat kunnen kiezen en verwoorden.		++	+

Module 9	Cultuurfilosofie (per. IV) – ALGEMEEN
Code	2CF1
Omvang	6 EC
Docent	Daniël Doodkorte MA
Leerdoelen	Aan het eind van de module ben je in staat om: • de cultuurfilosofische kernbegrippen uit de gelezen literatuur uit te leggen en met elkaar te verbinden; • de ontwikkeling van de verschillende cultuurfilosofische theorieën te plaatsen in hun historische context; • verschillende culturele uitingen en standpunten cultuurfilosofisch te duiden en kritisch te bevragen; • d.m.v. de geleerde begrippen te reflecteren op je eigen standpunten en opvattingen.
Inhoud	Cultuurfilosofie laat ons nadenken over wie wij zijn, wat we vinden, welke waarden we aanhangen, wat we doen en hoe we ons tot elkaar verhouden. Het plaatst al deze zaken (identiteit, normativiteit, handelen, sociale verhoudingen) in de specifieke culturele, historische, politieke context waarin we ze aantreffen. In deze module gaan we een aantal belangrijke cultuurfilosofische theorieën, en de begrippen die in deze theorieën centraal staan, bekijken. Als we langzaam de samenhang en ontwikkeling van deze theorieën en begrippen wat meer in het vizier hebben, kunnen we ze ook gaan verbinden met de wereld om ons heen. Op welke manier zien we verlichtingsidealen vandaag de dag terug in de politieke uitingen? Of zien we het oriëntalisme terug in documentaires? Door te reflecteren op de wereld om ons heen krijgen we ook meer inzicht in onze eigen opvattingen en standpunten. Op wat voor manier zijn de waarden die ik heb en mijn ideeën over 'wie ik ben' eigenlijk cultureel bepaald?
Werkvorm	Hoorcollege
Toetsvorm	Schriftelijk tentamen
Literatuur	Boomkens, R. <i>Erfenissen van de Verlichting: Basisboek Cultuurfilosofie</i>. Boom, Amsterdam, 2011

Tijdsbegroting

Overige literatuur wordt bekend gemaakt via Teams.

Gedurende 7 weken 1,75 uur hoorcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur)
 Zelfstandige bestudering handboek (44 uur)
 Zelfstandige bestudering primaire literatuur (24 uur)
 Opdrachten over kernbegrippen (5 x 5,5 = 27,5 uur)
 (Audio)visueel materiaal bekijken (2 x 3 uur = 6 uur)
 Kijkopdracht (3 x 2 = 6 uur)
 Presentatieopdracht (8 uur)
 Voorbereiding tentamen (38 uur)
 Maken tentamen (2 uur)

Totaal: 167,75 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 4

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
De cultuurfilosofische kernbegrippen uit de gelezen literatuur uitleggen en met elkaar verbinden	++	+	
Ontwikkeling van de verschillende cultuurfilosofische theorieën plaatsen in hun historische context	++	+	
Verschiedende culturele uitingen en standpunten cultuurfilosofisch te duiden en kritisch te bevragen		++	+
d.m.v. de geleerde begrippen te reflecteren op je eigen standpunten en opvattingen		++	+

Module 10
**Duurzaamheid en Rechtvaardigheid (per. IV)
 – TF-SPECIFIEK**
Code

2TF-DR1

Omvang

6 EC

Docent

Dr. Mark Leegsma

Leerdoelen

Na het volgen van deze cursus beschikken studenten over:

- Begrip waarom klimaat een moreel vraagstuk is;

Inhoud

- Kennis van verschillende theorieën om na te denken over duurzaamheid en rechtvaardigheid en deze kunnen linken aan de praktijk;
- Mediationvaardigheden om de dialoog aan te gaan over onrecht in relatie tot duurzaamheid en actief mee te kunnen luisteren.

Binnen deze module maak je kennis met verschillende theorieën over intergenerationele rechtvaardigheid. Je leert hierover nadenken en maakt continu de link met discussies in de praktijk, zowel privé als in de politiek of het bedrijfsleven. Je wordt uitgenodigd vanuit rechtvaardigheid na te denken over verdelingsvraagstukken en in gesprek te gaan met mensen die hier anders over denken dan jij. Technieken uit de mediationpraktijk helpen hierbij.

Werkvorm

Hoor- en discussiecollege

Toetsvorm

Uitvoering opdrachten

Literatuur

Gardiner, S. (2013.). *The perfect moral storm*. Oxford University Press.

Holland, B. (2022.). *Capabilities, future generations, and climate justice*. In *Theoretical foundations of environmental justice in a comparative perspective*. Oxford University Press.

Vidella, G., & Galverde, F. (2021). *Buen vivir, a Latin American contribution to intra- and intergenerational justice*. In *Routledge handbook of climate justice*. Routledge.

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. (2023).

Rechtvaardigheid in het klimaatbeleid: Over de verdeling van klimaatkosten. WRR.

Tijdsbegroting

Gedurende 7 weken 1,75 uur hoor-/werkcollege (7 x 1,75 = 12,25 uur)
Voorbereiding colleges en bestuderen literatuur (7 x 16 uur = 112 uur)
Opdracht (43,5 uur)

Totaal: 167,75 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 1, 2, 3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Begrip waarom klimaat een moreel vraagstuk is	+	++	
Kennis van verschillende theorieën om na te denken over duurzaamheid en rechtvaardigheid en deze kunnen linken aan de praktijk	+	++	+
Aangaan van de dialoog over onrecht in relatie tot duurzaamheid en actief		+	++

kunnen luisteren (mediation- vaardigheden)			
---	--	--	--

Derde jaar

Module 1	Toegepaste Ethiek (per. I) – ALGEMEEN
Code	3TE1
Omvang	6 EC
Docent	Lianne Tijhaar MA, MSc
Leerdoelen	Herkennen van morele problemen in de beroepspraktijk. Toepassen van verschillende normatief ethische theorieën op concrete casussen. Een moreel oordeel vormen dat gebaseerd is op het afwegen van moreel relevante feiten en belangen.
Inhoud	Het 'toepassen' van ethiek vraagt om sensitiviteit en oordeelsvermogen. Deze module nodigt je uit om te onderzoeken welke rol ethische reflectie kan spelen in je (beoogde) beroep. Je wordt uitgedaagd om je eigen positie te vormen en te verkennen hoe professionele waarden en normen zich verhouden tot de bredere maatschappelijke en politieke krachten waarin een beroep wordt uitgeoefend. Tijdens de module worden verschillende theorieën en methoden in de toegepaste ethiek besproken. Actuele thema's en cases komen aan bod, waardoor je inzicht krijgt in de complexiteit van ethische vraagstukken. Samen met medestudenten ga je een ethisch dilemma uit de beroepspraktijk verhelderen door kritisch te analyseren wat het probleem precies inhoudt, welke verantwoordelijkheden er rusten op verschillende actoren en welke stappen genomen kunnen worden.
Werkvorm	Combinatie van hoorcolleges en werkgroepen
Toetsvorm	Groepsopdracht (eindpaper) N.B. Er wordt van je verwacht dat je tijd vrijmaakt om samen met medestudenten aan een groepsopdracht te werken. Je bent zelf verantwoordelijk voor het vormen van een groep. Zorg dat je aanwezig bent bij de werkcolleges om aansluiting bij medestudenten te zoeken.
Literatuur	Van Delden, J. J. M., Bolt, L. L. E., & Verweij, M. F. (2003). <i>Ethiek in praktijk</i> (5e druk of hoger). Koninklijke Van Gorcum. Overige literatuur wordt in delen digitaal beschikbaar gesteld.
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur hoorcollege/ werkgroep (12,25 uur) Zelfstudie (68 uur) Groepsopdracht (88 uur)
Totaal: 168,25 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / II. 9, 10 / TF 1 - 5 / OW 1 - 4

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
--	----------------------------	-------------------------	------------

Leerdoelen			
Kennis van methoden van toegepaste ethiek		+	++
Ervaring opdoen met die methoden a.d.h.v. actuele voorbeelden		+	++
Inzicht in uitdagingen bij het inbedden van ethische reflectie in de praktijk (<i>reality check</i>)		++	+

Module 2	Normatieve Professionaliteit (per. II) – TF-SPECIFIEK
Code	3TF-NP1
Omvang	6 EC
Docent	Daniël Doodkorte MA, Paul Teule MA (en evt. gastdocenten)
Leerdoelen	Kennisverwerving van de centrale begrippen en onderscheidingen uit het boek en de colleges. Ontwikkeling van het vermogen om: • een duidelijke (organisatie-)analyse van organisatorische problemen te maken; • praktische wijsheid (<i>phronèsis</i>) als morele kennis te herkennen; • een aanpak van concrete (organisatie)problemen m.b.v. een stappenplan op te stellen; • de vijf behandelde organisatieperspectieven in concrete praktijkgevallen toe te passen. • gemaakte keuzen helder te formuleren en de daarbij gehanteerde vooronderstellingen duidelijk expliciteren.
Inhoud	Normatieve professionaliteit (NP) wordt vaak afgezet tegenover technische en instrumentele professionaliteit. Veel filosofen (Taylor voorop) waarschuwen voor de ondermijnende invloed van louter instrumentele opvattingen van professionaliteit (instrumentele kennis en instrumentele deskundigheid). NP wordt gezien als weerstand tegen (doorgeslagen) sturing op uitsluitend meetbare, kwantificeerbare, objectieve resultaten. Zichtbaar in de opvattingen over NP is de invloed van de kritische maatschappijtheorie van de <i>Frankfurter Schule</i>, in het bijzonder de uitwerking daarvan door Jürgen Habermas en zijn theorie over het communicatieve handelen (al heeft Taylor scherpe kritiek op weer het instrumentele hiervan). Ook van belang is de invloed van Donald Schön en zijn nadruk op het reflexieve karakter van de postmoderne beweging en de eigen normatieve horizon van professioneel kennis en inzicht. Van Michael Polanyi komt het begrip <i>tacit knowledge</i>; kern: we weten meer dan we kunnen vertellen. <i>Tacit knowledge</i> is een vorm van individuele kennis die 'in het hoofd zit' en moeilijk overdraagbaar is. De Nederlandse filosoof Harry Kunneman wijst, naast zijn pleidooi voor een horizontale moraliteit, ook op de

noodzaak van een horizontale epistemologie, dat wil zeggen: een kritische deconstructie van verticale epistemologieën. Net als een verticale moraliteit op zoek is naar een absolute geldigheidsaanspraak, streven verticale epistemologieën naar zekere kennis. In deze module krijgt praktische wijsheid (*phronèsis*) ook bijzondere aandacht als (bron van) morele kennis en normatieve praktijken.

Werkvorm	Hoor-, werk- en discussiecollege Na ieder college wordt een huiswerkopdracht gegeven. Deze bestaat uit het maken van een analyse van een bestaande werkpraktijk.
Toetsvorm	Het schrijven van een beleidsadvies naar aanleiding van een casus uit de praktijk van het organiseren
Literatuur	Schön, D. A. (1992). <i>The reflective practitioner</i> . Routledge. Overige literatuur wordt in delen digitaal beschikbaar gesteld.
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur college (12,25 uur) Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (7 x 10 = 70 uur) Zelfwerkuren (5 uur) Voorbereiding zelfwerkuren (5 x 2 = 10 uur) Uitwerking opdrachten zelfwerkuren (5 x 4 = 20 uur) Bestuderen literatuur (18 uur) Voorbereiding tentamenopdracht (33 uur)

Totaal: 168,25 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 1-5

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennisverwerving van de centrale begrippen, onderscheidingen en organisatieperspectieven	+	++	
Ontwikkeling van het vermogen om een duidelijke (organisatie-)analyse van organisatorische problemen te maken		+	++
Ontwikkeling van een aanpak van concrete (organisatie-) problemen m.b.v. een stappenplan op te stellen.		+	++
Ontwikkeling vermogen om de vijf behandelde organisatieperspectieven in		+	++

concrete praktijkgevallen toe te passen			
Inzicht in conceptuele en normatieve dimensie, toepassing en doorwerking van 'praktische wijsheid'		++	+

Module 3	Practicum 3 (per. I, II & III)
Code	3PR1
Omvang	6 EC
Docent	Charly Bos MA
Leerdoelen	De student verwerft gevorderde kennis van de praktische filosofie en kan gesprekken begeleiden binnen een gegeven structuur. De student kan een breder palet aan filosofische gespreksvormen inzetten.
Inhoud	In deze derdejaarsmodule maakt de student verder kennis met de praktische filosofie. Op basis van teksten, drie colleges en ruimere gesprekservaring leren studenten hoe ze socratische gesprekken en andere werkvormen kunnen (bege)leiden. Concreet moet je hiervoor actief deelnemen aan minstens tien filosofische gesprekken die in totaal minstens twintig uur beslaan. Grofweg de helft wordt aangeboden, of organiseer je samen, binnen de HTF, de andere helft zoek je 'buiten' bij socratische cafés, het Denklab of andere gelegenheden.
Werkvorm	Colleges en oefensessies binnen en buiten de HTF
Toetsvorm	Portfolio
Literatuur	Diverse teksten in de praktische filosofie en socratische gespreksvoering (o.a. van Jos Kessels)
Tijdsbegroting	Drie zaterdagbijeenkomsten (3 x 3,5 uur colleges = 10,5 uur) Vorbereiding en verwerking colleges (3 x 7 = 21 uur) Bestudering literatuur (44 uur) Deelname gesprekken (20 uur aan gesprekken + 10 uur aan voorbereiding/organisatie = 30 uur) Verslaglegging en reflectie (32 uur) Samenstelling en (her)schrijven portfolio (30 uur)
Totaal: 167,5 uur	

TOETSMATRIJS:

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B5 / I. C6, C7, C8 / III. 13, 14

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Gevorderde kennis van en inzicht in de praktische filosofie	+	++	
Gevorderde kennis en beheersing van verschillende filosofische gespreksvormen	+	+	+
Gevorderde gespreksvaardigheden (incl. begeleidingsvaardigheden)	+	+	+

Reflectie op eigen rol en functioneren in filosofische gesprekken		+++	
---	--	-----	--

Module 4	Toegepaste Politieke Filosofie (per. II) – ALGEMEEN
Code	3TPF1
Omvang	6 EC
Docent	Ivana Ivkovic MA
Leerdoelen	1. Nauwgezet leren analyseren van argumentaties van enkele politieke filosofen. 2. Een koppeling maken tussen zaken uit de praktijk en filosofie: m.b.v. filosofisch gereedschap kwesties uit de praktijk filosofisch analyseren en ter discussie te stellen.
Inhoud	Onderwerpen: - Maatschappelijke kosten-baten analyse - Verdelende rechtvaardigheid - Verkiezingsprogramma's diverse politieke partijen in Nederland Thematiek aangedragen door gastdocenten uit diverse afstudeer-richtingen.
Werkvorm	Hoor-, werk- en discussiecollege
Toetsvorm	Paper en herziening van paper op basis van commentaar.
Literatuur	Van Hees, M., e.a. (2014). <i>Basisboek ethiek</i> . Boom. Hoofdstuk 6: "Hedendaags utilitarisme en consequentialisme" en hoofdstuk 7: "Klassieke deontologie". Rawls, J. (1971). <i>A theory of justice</i> . Harvard University Press. Nozick, R. (1974). <i>Anarchy, state, and utopia</i> . Basic Books. Feinberg, J. (1970). Economic income as deserved. <i>Philosophy & Public Affairs</i> , 1(1), 58–78. Teksten aangedragen door gastdocenten. Diverse teksten uit de praktijk.
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur college (12,25 uur) Voorbereiding/ huiswerk/ achtergrondliteratuur (7 x 16 = 112 uur) Schrijven en herschrijven van paper (43,5 uur)
Totaal: 167,75 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / II. 9, 10 / TF 1-5 / OW 3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Het gebruiken van filosofie als gereedschap voor, analyseren, beantwoorden en oplossen van praktijkvragen en -problemen		+	++

Module 5	Narratieve Professionaliteit (per. II) – TF-SPECIFIEK
Code	3TF-NAP1
Omvang	6 EC
Docent	Dr. Floris van den Berg
Leerdoelen	1) Kennis van voorwaarden, ingrediënten en stappenplan verhalende vorm; 2) Basistechnieken (essay)schrijven. 3) Inzicht in de rol van verhalen en verschillende narratieve technieken bij zelfwording en het begrijpen van de grote transities van deze tijd.
Inhoud	Studenten beginnen bij de basis: het leren schrijven van een goed verhaal, ongeacht of dat een blog is, een LinkedIn-profiel of een journalistiek verslag. Ze leren aan welke voorwaarden een goed verhaal moet voldoen, wat de componenten zijn, hoe je een verhaal voorziet van creatieve ingrediënten en op welke valkuilen je moet letten. Verder kijken we hoe je als professionele toegepast filosoof (culturele) organisaties, mediatitels of overheden kunt helpen in deze tijd van grote transities. Zowel de revolutionaire ontwikkelingen in de bio- en datatechnologie alsook de klimaatcrisis vraagt om andere verhaalstechnieken, om de relatie tussen mens, technologie en natuur vorm te geven. Maar de veranderingen zijn dermate complex en onvoorstelbaar, dat we lijden aan een <i>crisis of the imagination</i>. Kunnen verhalen ons nog verder helpen? Met deze cursus kunnen toegepast filosofen in organisaties zowel concepten als methodes introduceren, die helpen bij reflectie en positionering.
Werkvorm	Hoor- en werkcollege
Toetsvorm	Opdrachten
Literatuur	Verschillende teksten die beschikbaar worden gesteld in Teams.
Tijdsbegroting	Gedurende 7 weken 1,75 uur college (12,25 uur) Voorbereiding en nazorg colleges (7 x 4 uur = 28 uur) Verplichte literatuurstudie (48 uur) Voorbereiding opdrachten (80 uur)
Totaal: 168,25 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B5 / I. C6, C7, C8 / II.9 / TF 4-5

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Kennis voorwaarden, ingrediënten en stappenplan verhalende vorm	+	+	+

Basistechnieken essayschrijven.	+	+	+
Leren analyseren bestaande, verdiepende verhalen	+	+	+
Inzicht in de rol van verhalen en verschillende narratieve technieken bij zelfwording en het begrijpen van grote transitie van deze tijd.		++	+

Module 6

Onderzoekskunde 2 (per. III) – ALGEMEEN

Code

3OK1

Omvang

6 EC

Docent

Paul Teule MA

Leerdoelen

De module kent drie leerdoelen: (1) Gevorderde kennis van basale kwalitatieve onderzoekscyclus (2) Inzicht in- en ervaring met praktijkgericht (filosofisch) onderzoek, van de oriëntatie- tot de ontwerpfasen; (3) Ontwikkeling eigen visie op praktijkgericht (filosofisch) onderzoek voor de eigen beroepspraktijk.

Inhoud

In deze module kruipen we in de huid van een toegepast filosoof die als onderzoeker door een mogelijke opdrachtgever wordt ingezet in een organisatorische en/of maatschappelijke kwestie. In de colleges bouwen we voort op Onderzoekskunde 1 en reflecteren we op en oefenen we het doen van filosofisch praktijkgericht onderzoek, op basis van een eigen visie en een eigen repertoire aan methoden. Studenten maken een eindopdracht waarvoor ze een mogelijke opdrachtgever zoeken en enkele fasen van het onderzoeksproces doorlopen, en daarbij hun onderzoeksvaardigheden ontwikkelen.

Werkvorm

Werk-/discussiecollege

Toetsvorm

Portfolio

Literatuur

Wordt bekend gemaakt op Teams.

Tijdsbegroting

7x college (7 x 1,75 uur = 12,25 uur)
Voorbereiding literatuur en college (7 x 10 = 70 uur)
Uitvoering eindopdracht (86 uur)

Totaal: 168,25 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: : I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / II. 9-12 / TF 3 / OW 2,3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			

Gevorderde kennis van kwalitatieve onderzoeks-cyclus		+	++
Inzicht in- en ervaring met praktijkgericht (filosofisch) onderzoek, van de oriëntatie- tot de ontwerpfase		+	++
Ontwikkeling visie op praktijkgericht (filosofisch) onderzoek voor de eigen beroepspraktijk.		+	++

Module 7	Toegepaste Filosofie in Praktijk (per. III) – TF-SPECIFIEK
Code	3TF-3TFPI
Omvang	6 EC
Docent	Lianne Tijhaar MA
Leerdoelen	Na afronding van deze module kan de student: • verschillende vormen van toegepaste filosofie onderscheiden; • uitleggen welke rollen toegepaste filosofen in beroepspraktijken kunnen vervullen; • filosofische interventies en werkvormen herkennen en analyseren; • reflecteren op de relatie tussen filosofie, toegepaste filosofie, samenleving en beroepspraktijk;
Inhoud	In deze module maken studenten kennis met het brede werkveld van de toegepaste filosofie. Verschillende toegepaste filosofen uit uiteenlopende beroepspraktijken passeren de revue: van zorg en onderwijs tot beleid, organisatieadvies, journalistiek, ethiek, burgerschap, technologie en duurzaamheid. Studenten onderzoeken niet alleen <i>wat</i> toegepaste filosofen doen, maar ook <i>welke rollen</i> zij innemen, welke vaardigheden daarbij horen en hoe filosofische reflectie in concrete praktijken vorm krijgt. De module combineert kennismaking met het werkveld, praktijkvoorbeelden, gesprekken met professionals en een eerste verkenning van de eigen professionele positie als toegepast filosoof.
Werkvorm	Werk-/discussiecollege
Toetsvorm	Portfolio
Literatuur	Wordt bekend gemaakt op Teams.
Tijdsbegroting	7 x college (7 x 1,75 uur = 12,25 uur) Voorbereiding literatuur en colleges (7 x 10 uur = 70 uur) Praktijkonderzoek / interviews / observaties (36 uur) Portfolio en eindopdracht (50 uur)
Totaal: 168,25 uur	

TOETSMATRIJS**Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 1-5**

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Kennis van verschillende vormen van toegepaste filosofie	++	+	
Kennis van- en inzicht in rollen toegepaste filosofen in beroepspraktijken	+	++	++
Filosofische interventies en werkvormen herkennen en analyseren	+	++	++

Module 8	Beroepsoriëntatie 2 (per. III) – ALGEMEEN
Code	3BO1
Omvang	3 EC
Docent	Lianne Tijhaar MA, MSc en Martijn Janssen MA
Leerdoelen	Persoonlijke, professionele oriëntatie op het concrete werkveld van de Toegepaste Filosofie, zowel binnen het onderwijs als daarbuiten.
Inhoud	In deze module staat de ontwikkeling van de eigen professionele positie als toegepast filosoof centraal. Studenten onderzoeken niet alleen welke beroepsmogelijkheden er bestaan, maar vooral hoe zij zichzelf als toekomstig toegepast filosoof willen positioneren. Aan de hand van literatuur, gesprekken, praktijkvoorbeelden en reflectieopdrachten verkennen studenten hun eigen interesses, drijfveren, waarden, talenten en filosofische stijl. Daarbij onderzoeken zij welke maatschappelijke thema's, werkvelden en rollen bij hen passen en welke vorm van toegepaste filosofie zij willen ontwikkelen. Studenten uit beide richtingen (TF en OW) worden uitgedaagd met elkaar een verdiepingsslag te maken.
Werkvorm	Discussiecollege
Toetsvorm	Portfolio en colloquium
Literatuur	Wordt via Teams ter beschikking gesteld
Tijdsbegroting	Twee zaterdagbijeenkomsten (2 x 4,5 uur = 9 uur) Vorbereiding literatuur en bijeenkomsten (37 uur) Portfolio / eindopdracht en colloquium (38 uur)
	Totaal: 84 uur

TOETSMATRIJS:**Competenties: TF 1-5 / OW 1-4**

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Persoonlijke, professionele oriëntatie op het concrete werkveld van de Toegepast Filosofie	+	++	++

Module 9	Meewerkstage (per. IV) – TF-SPECIFIEK
Code	3TF-MST1
Omvang	15 EC
Docenten	diverse docenten + studiecoördinator
Leerdoelen	 Zie: <u>Stagegids Meewerk-/Projectstage</u>
Inhoud	
Werkvorm	
Toetsvorm	
Literatuur	

Zie voor leerdoelen, competenties en toetsing: **Stagegids Meewerk-/Projectstage**

Vierde jaar

Module 1	Projectstage (hele studiejaar) – TF-SPECIFIEK
Code	4TF-PST1
Omvang	15 EC
Docenten	diverse docenten + studiecoördinator
Leerdoelen	 Zie: Stagegids Meewerk-/Projectstage
Inhoud	
Werkvorm	
Toetsvorm	
Literatuur	

Zie voor leerdoelen, competenties en toetsing: **Stagegids Meewerk-/Projectstage**

Module 2	Verdieping Filosofie (per. I) – ALGEMEEN
Code	4VFI
Omvang	3 EC
Docent	Dr. Floris van den Berg
Leerdoelen	Oefenen om een eigen ingebrachte casus met hulp van vijf filosofen uit de geschiedenis van de filosofie te analyseren en tot een oplossing/aanbeveling te komen. Zelfstandige verbreding en verdieping van de grondbeginselen van de westerse en niet-westerse filosofie. Zelfstandige ontwikkeling van filosofische vaardigheden.
Inhoud	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van de geschiedenis van de filosofie. Leidend hierbij is het boek A.C. Grayling, <i>De geschiedenis van de filosofie</i> . Het resultaat van je zelfstudie geef je vorm in een essay.
Werkvorm	Werkcollege (zaterdagochtend)
Toetsvorm	Paper/werkstuk
Literatuur	Grayling, A. C. (2019). <i>De geschiedenis van de filosofie</i> . Het Spectrum. Vermeersch, E., & Braeckman, J. (2019). <i>De rivier van Herakleitos: Een eigenzinnige visie op de wijsbegeerte</i> . Houtekiet.
Tijdsbegroting	Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur) Vorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur) Bestuderen literatuur (20 uur) Vorbereiding paper/werkstuk (15 uur) Schrijven paper/werkstuk (10 uur)
Totaal: 83,5 uur	

Toetsmatrijs

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van de grondbeginselen van de westerse filosofie.		+	++
Zelfstandige ontwikkeling van filosofische vaardigheden.		+	++

Module 3	Practicum 4 (per. I, II & III)
Code	4PRI
Omvang	6 EC
Docent	Charly Bos MA
Leerdoelen	De student verwerft gevorderde kennis van de praktische filosofie en kan gesprekken begeleiden binnen een gegeven structuur. De student kan een nog breder palet aan filosofische gespreksvormen inzetten. De student kan andere (beginnende) studenten ondersteunen in het constructief meedoen en (bege)leiden van filosofische gespreksvormen.
Inhoud	In deze vierdejaarsmodule maakt de student verder kennis met de praktische filosofie. Op basis van teksten, drie colleges en ruimere gesprekservaring leren studenten hoe ze socratische gesprekken en andere werkvormen kunnen (bege)leiden. Studenten doen ook ervaring op in het ondersteunen van beginnende deelnemers aan- en (bege)leiders van filosofische gespreksvormen. Concreet moet je hiervoor actief deelnemen aan minstens tien filosofische gesprekken die in totaal minstens twintig uur beslaan. Grofweg de helft wordt aangeboden, of organiseer je samen, binnen de HTF, de andere helft zoek je 'buiten' bij socratische cafés, het Denklab of andere gelegenheden.
Werkvorm	Colleges en oefensessies binnen en buiten de HTF
Toetsvorm	Portfolio
Literatuur	Diverse teksten in de praktische filosofie en socratische gespreksvoering (o.a. van Jos Kessels)
Tijdsbegroting	Drie zaterdagbijeenkomsten (3 x 3,5 uur college = 10,5 uur) Vorbereiding en verwerking colleges (3 x 7 = 21 uur) Bestudering literatuur (44 uur) Deelname gesprekken (20 uur aan gesprekken + 10 uur aan voorbereiding/organisatie = 30 uur) Verslaglegging en reflectie (32 uur) Samenstelling en (her)schrijven portfolio (30 uur)
	Totaal: 167,5 uur

TOETSMATRIJS:**Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B5 / I. C6, C7, C8 / III. 13, 14**

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Gevorderde kennis van en inzicht in de praktische filosofie		+	++
Gevorderde kennis en beheersing van verschillende filosofische gespreksvormen		+	++
Gevorderde gespreksvaardigheden (incl. begeleidingsvaardigheden)		+	++
Begeleidingsvaardigheden beginnende deelnemers of gespreks(bege)leiders		+	++
Reflectie op eigen rol en functi- neren in filosofische gesprekken		+	++

Module 4	Verdieping Wijsgerige Ethiek (per. II)
Code	4WEI
Omvang	3 EC
Docent	Paul Teule MA
Leerdoelen	Zelfstandige verbreding en verdieping van je kennis van en inzicht in de normatieve ethiek; Ontwikkeling interview-, onderzoeks- en schrijfvaardigheden.
Inhoud	Centraal staat de kwestie 'voltooid leven'. D66 is in 2020 met een concreet wetsvoorstel gekomen. Aan deze discussie, en aan de haalbaarheid en wenselijkheid van het wetsvoorstel, zitten tal van politieke, medische, juridische, maar uiteraard ook ethisch-filosofische haken en ogen. Naast het kabinet en de politieke partijen hebben tal van maatschappelijke partijen zich in deze discussie gemengd, vaak met stevige bezwaren. De artsen (verenigd in de KNMG) zijn bijvoorbeeld zeer kritisch, omdat het wetsvoorstel ouderdom zou stigmatiseren en bovendien zou de huidige euthanasiewet nu al voldoende mogelijkheden bieden. In de opdracht van dit vak breng je deze discussie in kaart via begripsanalyse(s), argumentenladder en een interview, hetgeen je probeert samen te brengen in-, c.q. dienstbaar te maken aan, een persoonlijke positiebepaling.
Werkvorm	Hoor-/werkcollege (zaterdagochtend)
Toetsvorm	Portfolio met o.a. begripsanalyse en interview

Literatuur	Van Hees, M., e.a. (2014). <i>Basisboek ethiek</i> . Boom.
Tijdsbegroting	Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur) Bestudering literatuur (25 uur) Voorbereiding portfolio (10 uur) Samenstelling portfolio, incl. schrijven position paper (45 uur) Totaal: 83,5 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 3 / OW 3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van je kennis van en inzicht in de normatieve ethiek		+	++
Ontwikkeling interview-, onderzoeks- en schrijfvaardigheden		+	++
Ontwikkeling conceptuele analyse		+	++
Ontwikkeling argumentatievaardigheden		+	++
Ontwikkeling morele oriëntatie en positionering		+	++

Module 5

Verdieping Wijsgerige Antropologie (per. II)

Code	4WA1
Omvang	3 EC
Docent	Charly Bos MA
Leerdoelen	Zelfstandige verbreding en verdieping van één van de centrale kwesties van de Wijsgerige Antropologie. Zelfstandige ontwikkeling van twee fundamentele filosofische vaardigheden: begripsverheldering en argumentatie.
Inhoud	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig verkennen van een centrale wijsgerig-antropologische kwestie, die jij zelf hebt herkend in een maatschappelijke praktijk. Je leest drie artikelen van toonaangevende filosofen en ontwikkelt in discussie met deze auteurs een eigen positie, die je verheldert en toelicht aan de hand van voorbeelden uit de door jouw gekozen maatschappelijke praktijk.
Werkvorm	Werkcollege
Toetsvorm	Paper/werkstuk
Literatuur	Drie artikelen, gekozen uit een set artikelen die de docent aanbiedt.

Tijdsbegroting

Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur)
 Lezen artikelen (25 uur)
 Ontwikkelen concept (10 uur)
 Verwerken feedback (6 uur)
 Schrijven 1e versie (20 uur)
 Verwerken feedback (5 uur)
 Schrijven 2e versie (15 uur)

Totaal: 84,5 uur**TOETSMATRIJS****Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8**

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van één van de centrale kwesties van de Wijsgerige Antropologie.		+	++
Zelfstandige ontwikkeling van twee fundamentele filosofische vaardigheden: begripsverheldering en argumentatie.		+	++

Module 6**Afstudeerprogramma (hele studiejaar) – TF-SPECIFIEK****Code**

4TF-ASP1

Omvang

21 EC

Docenten

diverse docenten + studiecoördinator + coördinator Afstuderen

Leerdoelen**Inhoud****Werkvorm****Toetsvorm****Literatuur**Zie: Studiehandleiding Afstuderen

N.B. De uitvoering van het Afstudeerprogramma (4TF-ASP1) geldt als het afleggen van een examen.

Module 7	Verdieping Levenskunst (per. III) – ALGEMEEN
Code	4LK1
Omvang	3 EC
Docent	Charly Bos MA
Leerdoelen	Zelfstandige verbreding en verdieping van inzicht in de (ideeën)geschiedenis van de westerse filosofie. Uitdiepen van een onderwerp naar keuze uit een aanbod van thema's en teksten rondom levenskunst.
Inhoud	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van de geschiedenis van de filosofie. De nadruk ligt op het uitwerken van een specifiek thema, hetzij uit een bepaalde periode hetzij door de periodes heen. Bijvoorbeeld hedonisme en geluk bij Epicurus en bij een hedendaags auteur als Veenhoven. Of de ontwikkeling van de vrijheid in de moderne tijd: een vergelijkende studie tussen het existentialisme en Foucault.
Werkvorm	Werkcollege (waarin thema's worden aangedragen, geselecteerd, uitgewerkt en beoordeeld).
Toetsvorm	Paper/werkstuk
Literatuur	Dohmen, J. (Red.). (2014). <i>Over levenskunst: De grote filosofen over het goede leven</i> (20e herziene druk). Ambo. Dohmen, J. (2022). <i>Iemand zijn: Filosofie van de persoonlijke vorming</i> . Ambo.
Tijdsbegroting	Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur) Voorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur) Bestuderen literatuur (20 uur) Voorbereiding paper/werkstuk (15 uur) Schrijven paper/werkstuk (10 uur)
Totaal: 83,5 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van een concreet thema naar keuze uit de (ideeën)geschiedenis van de praktische (levenskunst) filosofie		++	+
Uitleg rol en context bij een specifieke auteur	+	++	

Uitleg en verbinding met voorbeelden uit eigen leven (toepassing).		+	++
--	--	---	----

Module 8 **Verdieping Wetenschapsfilosofie (per. IV)**

Code	4WF1
Omvang	3 EC
Docent	Floris van den Berg
Leerdoelen	Een beargumenteerde positie innemen in een wetenschapsfilosofisch debat of ten opzichte van wetenschapsfilosofische theorie (in relatie tot wetenschappelijk onderzoek met maatschappelijke impact).
Inhoud	In deze module word je begeleid en aangestuurd bij het zelfstandig bestuderen van teksten uit de Wetenschapsfilosofie. Ook word je begeleid bij het leren nadenken over bovenstaande wetenschapsfilosofische thema's aan de hand van de begrippen en thema's die in 1WF1 aan de orde zijn gekomen.
Werkvorm	Werkcollege (aanwezigheidsplicht)
Toetsvorm	Essay
Literatuur	De literatuur voor het college zal aangekondigd worden in de studiehandleiding van deze module.
Tijdsbegroting	Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur) Voorbereiden college en bestuderen literatuur (26 uur) Voorbereiden en schrijven essay (55 uur)

Totaal: 84,5 uur

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 4 / OW 3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van een van de centrale kwesties van de wetenschapsfilosofie		+	++
Inzicht in de canon van de moderne wetenschapsfilosofie.		+	++

Module 9	Verdieping Politieke en Sociale Filosofie (per. IV)
Code	4PSF1
Omvang	3 EC
Docent	Ivana Ivkovic MA
Leerdoelen	Reflecteren over politieke vraagstukken als vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid aan de hand van concrete actuele kwesties, deelname aan een politieke discussie en het schrijven van een filosofisch paper.
Inhoud	Het werkcollege van deze verdiepingsmodule staat in het teken van het voeren van politieke debatten over drie onderwerpen: rechtvaardigheid, vrijheid en gelijkheid. Tijdens de bijeenkomst voeren de studenten drie keer in drie groepen een politiek debat over een van de drie onderwerpen. De discussies zullen gevoerd worden op basis van casussen die studenten zelf vooraf aan de bijeenkomst ingebracht hebben.
Werkvorm	Werkcollege
Toetsvorm	Deze module wordt afgesloten met een paper van ca. 1500 woorden over een zelf gekozen casus, waarbij minstens twee bronnen aan bod komen.
Literatuur	Teksten die tijdens het college worden uitgedeeld.
Tijdsbegroting	Gedurende een zaterdagochtend (werk)college (3,5 uur) Vorbereiding / huiswerk / achtergrondliteratuur (35 uur) Bestuderen literatuur (20 uur) Vorbereiding paper/werkstuk (16 uur) Schrijven paper/werkstuk (10 uur)
Totaal: 84,5 uur	

TOETSMATRIJS

Competenties: I. A1, A2 / I. B3, B4, B5 / I. C6, C7, C8 / TF 4 / OW 3

	Kennisvragen / reproductie	Inzichtvragen / analyse	Toepassing
Leerdoelen			
Zelfstandige verbreding en verdieping van één van de centrale kwesties van de politieke en sociale filosofie		+	++
Reflecteren over politieke vraagstukken als vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid aan de hand van concrete actuele kwesties		+	++

